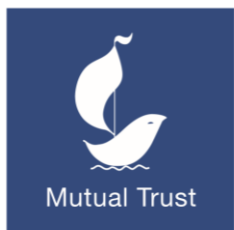

Muut pelastetaan – vammaiset jätetään?

Pelastusseminaari eduskunnan
Kansalaisinfossa

16.5.2018

Mutual Trust
KAIKKI PELASTETAAN ALLA RÄDDAS

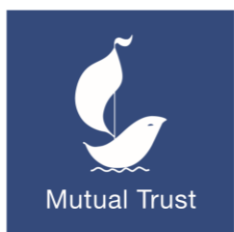
mutualtrust.fi
#kaikkipelastetaan
#allaräddas

Muut pelastetaan – vammaiset jätetään?

Pelastusseminaari eduskunnan
Kansalaisinfossa

16.5.2018

Mutual Trust
KAIKKI PELASTETAAN ALLA RÄDDAS

**EDUSKUNTA
RIKSDAGEN**

mutualtrust.fi
#kaikkipelastetaan
#allaräddas

Päivän ohjelma

Tilaisuuden avaaminen

Johanna Karimäki, kansanedustaja (vihr.) ja
Eduskunnan vammaisasiain yhteistyöryhmän pj.

Mutual Trust-yhteistyö

Daniel Saarinen, koordinaattori

Vammaisten henkilöiden turvallisuus merellä

Kristian Kivimäki, turvallisuuspäällikkö, Tallink Silja

Vammaisten henkilöiden pelastaminen harjoituksissa/koulutuksissa

Minna Hirvonen, koulutusjohtaja, Pelastusopisto

Aki Kilo, palomestari, Finavia Rescue Service

Pia Sotavalta, palvelukonseptijohtaja, VR Group

Vammaisten henkilöiden pelastaminen ja lainsäädäntö

Jarkko Häyrinen, erityisasiantuntija, Sisäministeriön pelastusosasto

Keskustelua

mutualtrust.fi

#kaikkipelastetaan

#allaräddas

Mutual Trust

KAIKKI PELASTETAAN ALLA RÄDDAS

Vammaisten, pelastustahojen ja liikennöitsijöiden pelastusyhteistyö

Eduskunnan kansalaisinfo
16.5.2018

koordinaattori
koordinator

Daniel Saarinen FM

mutualtrust.fi

#kaikkipelastetaan

#allaräddas

Mukana

7 pelastustahoa
4 liikennöitsijää
15 vammaisjärjestöä

Mutual Trust
KAIKKI PELASTETAAN ALLA RÄDDAS

Pääjärjestö

Rahoittaja

Pelastustahot

Rajavartiolaitos

Hätäkeskuslaitos

Helsingin pelastuslaitos

Meripelastusseura

Meriturva

Suomen pelastusalan keskusjärjestö

Ålands sjösäkerhetscentrum

Liikennöitsijät

VIKING LINE

Viking Line

TALLINK SILJA LINE

Tallink Silja

ECKERÖLINE

Rederiaktiebolaget Eckerö

NORSÖLINE
saaristoliikenne

NorsöLine

Vammaisjärjestöt

Aivovammaliitto, Selkäydinvammaiset Akson ry, Axxell, Epilepsialiitto, FDUV, Hilma – vammaisten maahanmuuttajien tukikeskus, Invalidiliitto, Kehitysvammaliitto, Kuuloliitto, Kuurojen liitto, Näkövammaisten liitto, Opaskoirakoulu, Psykosociala förbundet, Uudenmaan CP-yhdistys

Mutual Trust

KAIKKI PELASTETAAN ALLA RÄDDAS

Yhteistyön suojelija

Tasavallan presidentti

Sauli Niinistö

Miksi?

15%
maailman
väestöstä on
vammaisia

YK:n yleissopimus
vammaisten henkilöiden
oikeuksista

11 § Vaaratilanteet ja humanitaariset hätätilat

Sopimuspuolet toteuttavat kansainväliseen oikeuteen perustuvien velvoitteidensa mukaisesti, mukaan lukien kansainvälinen humanitaarinen oikeus ja ihmisoikeuksia koskeva kansainvälinen oikeus, **kaikki tarvittavat toimet varmistaakseen vammaisten henkilöiden suojelun ja turvallisuuden vaaratilanteissa,** mukaan lukien aseelliset selkkaukset, humanitaariset hätätilat ja luonnonkatastrofit.

Miksi?

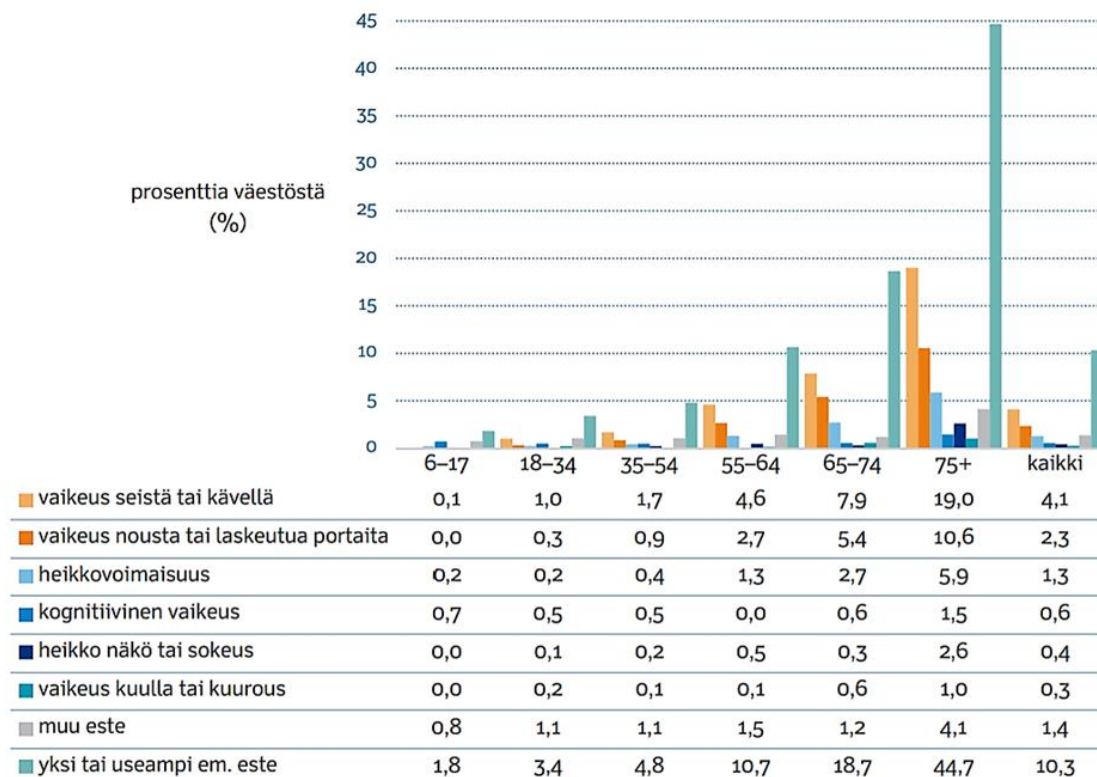
Liikkumista haittaavat
esteet henkilöliikenteessä

Liik
enne
vira
sto

10,3%
koko väestöstöstä

44,7%
yli 75-vuotiaista

väestö vanhenee

Mitä me teemme?

1

Kartoitamme pelastustahojen ja liikennöitsijöiden valmiutta pelastaa vammaisia.

2

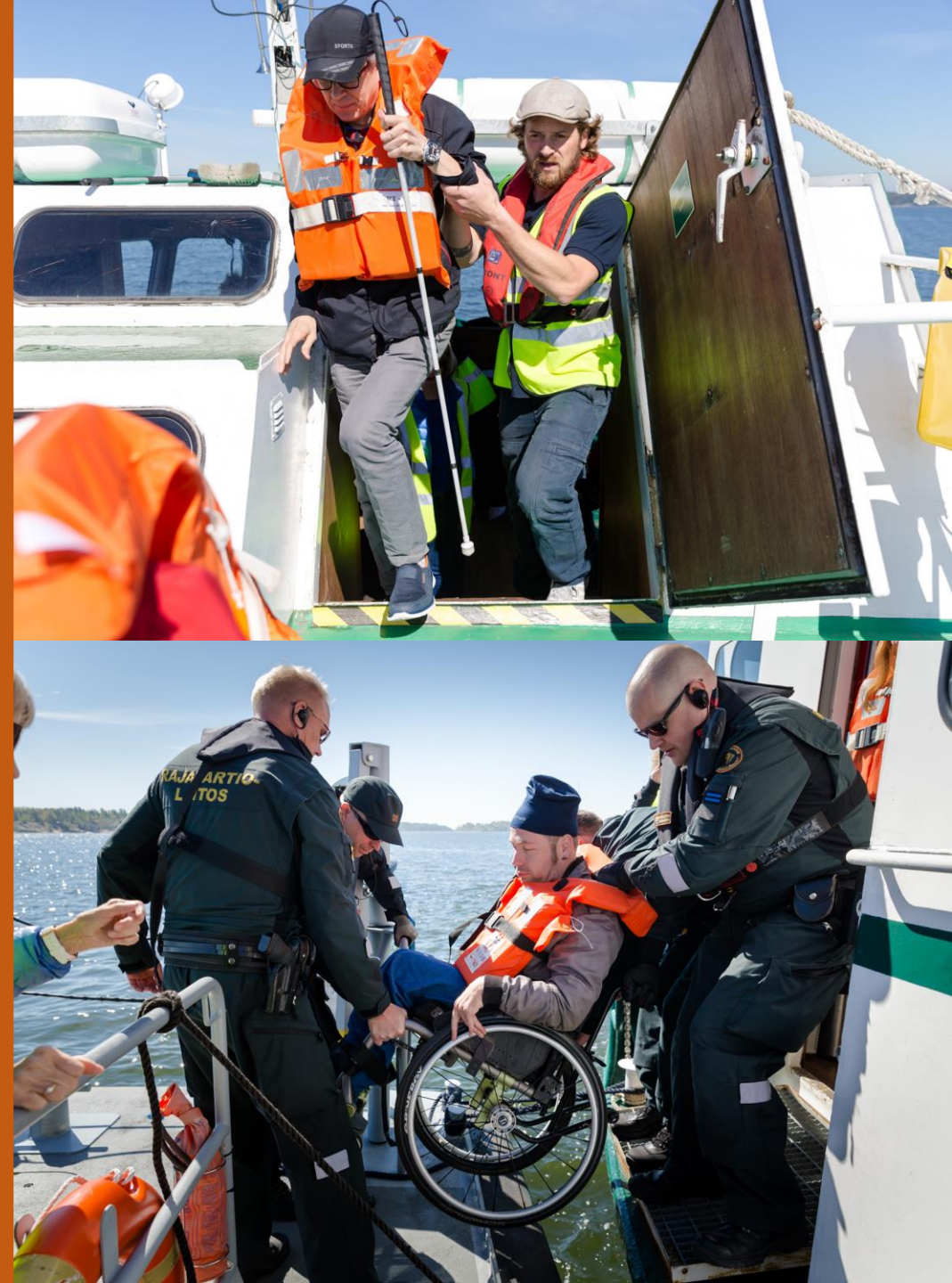
Järjestämme yhteisiä pelastusharjoituksia, jossa pelastustahot ja liikennöitsijät pääsevät harjoittelemaan vammaisten pelastamista.

3

Kehitämme opetusmateriaalin siitä, miten kohdata ja pelastaa erilaisia vammaisia.

4

Luomme uutta tietoa ja lisäämme ymmärrystä ja luottamusta vammaisten, pelastustahojen ja liikennöitsijöiden välillä.

Esimerkki

- Pelkästään Helsingin ja Turun satamista 16 miljoonaa matkustajaa vuodessa.
- Miten kaikki pelastetaan?

Viikko viitottuna, 29.4.2018

MENY

HBL

HBL 3.9.2017

NÖDSITUATIONER

Nödlarmet går – för den som hör

INSÄNDARE

3.9.2017 05:50

52
reaktioner

Hur får till exempel en hörselskadad ombord på ett kryssningsfartyg veta om nödsituationen om hen sover i sin hytt och inte hör nödlarmet?

TS 26.8.2017

Hukkuuko kuuro, kun muut pelastuvat?

Turun satama on Suomen toiseksi suurin matkustajasatama ja Ruotsin liikeenteessä selkeä ykkönen. Vuonna 2016 matkustajia oli jo neljä miljoonaa.

Kesällä on myös uutisoitu, miten Helsingistä on tulossa maailman suurin matkustajasatama. Vuonna 2016 matkustajia oli jo 12 miljoonaa, eli kun mukaan lasketaan Turun satama, määrä nousee 16 miljoonaan.

Laivamatkat Tukholmaan ja Tallinnaan ovat helppoja vaihtoehtoja myös vammaisille. Suomesta on tullut esteettömämpi, mikä tarkoittaa, että vammainen henkilö voi elää entistä itsenäisempää elämää myös vapaa-ajallaan.

Matkustamisesta on tullut helpompaa, kun matkustajaterminaalit ja lentokentät ovat esteettömiä ja avustuspalveluita on saatavilla.

Yksi asia on kuitenkin jäänyt huomioimatta: mitä jos matkalla sattuu jotain, ja matkustajalaiva joudutaan evakuoimaan?

Miten esimerkiksi kuuro saa tiedon hätätilanteesta, jos hän

TS/TARA LEHTONEN

Tehtyä

19.1.2017

Pelastuspäivä, Helsinki
Helsingin kaupungin pelastuslaitos

26.4. ja 18.5.2017

Meripelastusharjoitukset, Meriturva, Lohja
Eckerö Line, Tallink Silja, Viking Line

6.6.2017

Vesibussin evakuointiharjoitus, Helsinki
Rajavartiolaitos, Venepoliisi

20. ja 22.8.2017

Länsimetron pelastusharjoitus
HKL, Helsingin pelastuslaitos, Länsi-Uudenmaan
pelastuslaitos, Länsimetro Oy

30.10.-1.11.2017

Suurharjoitus, m/s Mariella, Tukholma
Viking Line

25.4.

Evakuointiharjoitus, m/s Silja Serenade, Helsinki
Tallink Silja

Tehtyä

19.1.2017

Pelastuspäivä, Helsinki
Helsingin kaupungin pelastuslaitos

26.4. ja 18.5.2017

Meripelastusharjoitukset, Meriturva, Lohja
Eckerö Line, Tallink Silja, Viking Line

6.6.2017

Vesibussin evakuointiharjoitus, Helsinki
Rajavartiolaitos, Venepoliisi

20. ja 22.8.2017

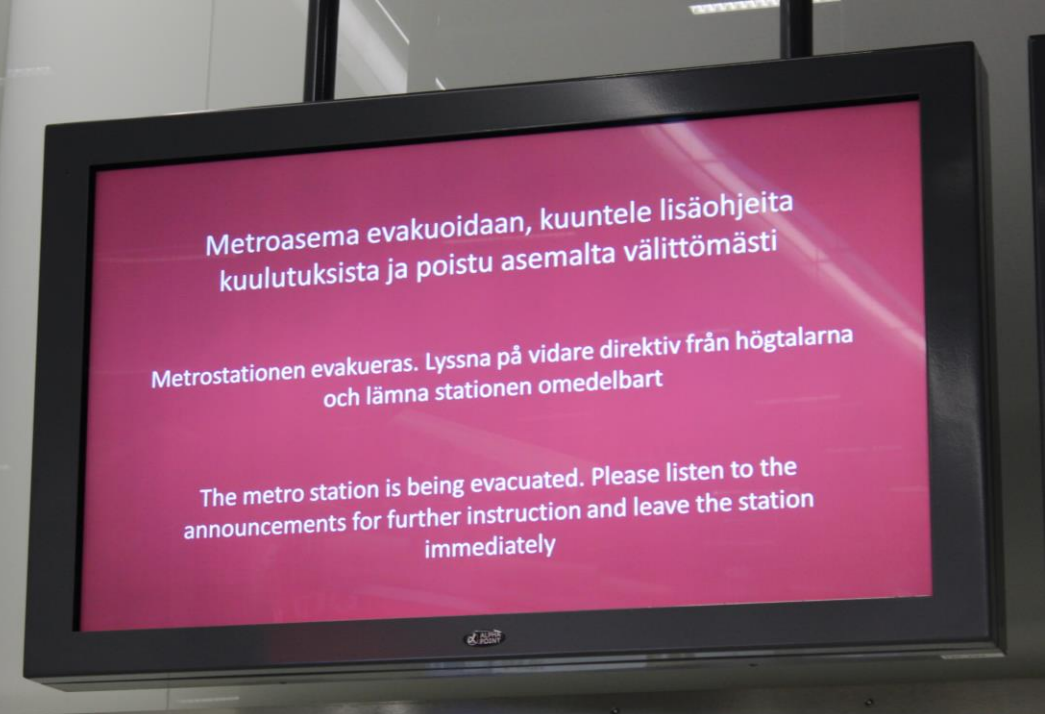
Länsimetron pelastusharjoitus
HKL, Helsingin pelastuslaitos, Länsi-Uudenmaan
pelastuslaitos, Länsimetro Oy

30.10.-1.11.2017

Suurharjoitus, m/s Mariella, Tukholma
Viking Line

25.4.

Evakuointiharjoitus, m/s Silja Serenade, Helsinki
Tallink Silja

Tehtyä

19.1.2017

Pelastuspäivä, Helsinki
Helsingin kaupungin pelastuslaitos

26.4. ja 18.5.2017

Meripelastusharjoitukset, Meriturva, Lohja
Eckerö Line, Tallink Silja, Viking Line

6.6.2017

Vesibussin evakuointiharjoitus, Helsinki
Rajavartiolaitos, Venepoliisi

20. ja 22.8.2017

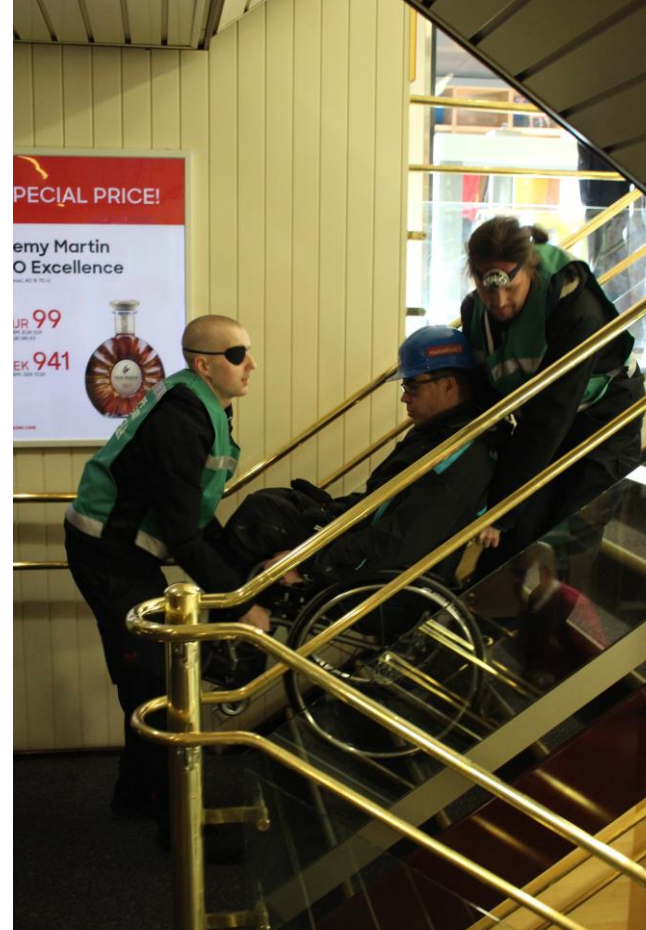
Länsimetron pelastusharjoitus
HKL, Helsingin pelastuslaitos, Länsi-Uudenmaan
pelastuslaitos, Länsimetro Oy

30.10.-1.11.2017

Suurharjoitus, m/s Mariella, Tukholma
Viking Line

25.4.

Evakuointiharjoitus, m/s Silja Serenade, Helsinki
Tallink Silja

Tulossa

23.5.2018

SAR-harjoitus

Helsinki-Vantaan lentoasema

Toukokuu 2018

Yhteistyölle haetaan jatkoa v. 2019 jälkeen

Kesä – syksy 2018

Opetusmateriaali vammaisten pelastamisesta
valmistuu, Pelastusviranomaisille ja liikennöitsijöille

Syksy 2018

Evakuointiharjoitus, VR

VR

mutualtrust.fi

#kaikkipelastetaan

#allaräddas

Pelastusmateriaali pelastusviranomaisille, liikennöitsijöille ja muille

Mutual Trust

Mutual Trust

Kaikki pelastetaan | Alla räddas

Pelastusmateriaali

Räddningsmaterial

Löydät meidät myös | Du hittar oss också på

mutualtrust.fi | [Facebook](#) | [Twitter](#) | [Instagram](#) | [YouTube](#)

Materiaali on työn alla ja se tullaan kuvittamaan.

Kuurot ja kuulovammaiset

Työversio

Kuuron ja kuulovammaisen välillä on eroa. Kuulovammaisten kuulo vaihtelee: jotkut ovat täysin kuuroja, jotkut kuulevat jotain ääniä, esimerkiksi kuulolaitteen avulla.

- Kuulolaite ei takaa, että henkilö kuulee tai ymmärtää puhetta. Laite lisää äänenvoimakkuutta, mutta ei välttämättä selkeytä ääntä.
- Jos mahdollista, vilkuta lampulla kun tulet paikalle – näin saat kuulovammaisen huomion.
- Puhu ja pidä katsekontakti henkilön kanssa, ei tulkin kanssa – jos tällainen on paikalla.
- Käytä kasvonilmeitä ja käsiä ja yritä sillä tavalla selittää kuulovammaiselle mistä on kyse.
- Tarkista, että henkilö on ymmärtänyt sinua. Toista tarvittaessa tai muotoile asia uudestaan, jos henkilö ei ymmärrä.
- Tarjoa henkilölle kännykkä tai kynä ja paperi. Kirjoita hitaasti ja anna henkilön katsoa samalla kun kirjoitat.
- Kirjallinen viestintä voi olla erityisen tärkeää, jos et ymmärrä henkilön puhetta.
- Puhu hitaasti ja selkeästi, mutta älä liioittele.
- Älä peitä suutasi kädelläsi tai esineellä, kun puhut.
- Älä anna toisten keskeyttää sinua, kun kerrot kuulovammaiselle mitä on tapahtunut ja mitä pitää tehdä.
- Ole kärsivällinen – henkilöllä voi olla vaikeuksia ymmärtää sanomasi kiireellisyyttä.
- Jos mahdollista, anna henkilölle taskulamppu, millä hän voi viestiä jos hän joutuu eroon ryhmästä, jota evakuoidaan. Lamppu auttaa myös huulten lukemisessa ja viittomakielen käyttöä pimeässä.
- Kirjallinen viestintä toimii monen kuuron ja kuulovammaisen kanssa. Anna yksinkertaiset ja selkeät ohjeet ja käytä perussanastoa.
- Huomaa, että monella kuurolla äidinkieli on viittomakieli, jolla on oma lause- ja kielioppi. Moni kuitenkin osaa lukea ja kirjoittaa suomea tai muuta kieltä toisena kielenä.

Lainsäädäntö

Hyviä esimerkkejä

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUKSET

N:o 1177/2010

matkustajien oikeuksista meri- ja sisävesiliikenteessä

N:o 1107/2006

vammaisten ja liikuntarajoitteisten henkilöiden
oikeuksista lentoliikenteessä

Ehdotus (27.9.2017)

rautatieliikenteen matkustajien oikeuksista ja
velvollisuuksista (uudelleenlaadittu)

N:o 181/2011

matkustajien oikeuksista linja-autoliikenteessä

Kuva
Eurooppatiedotus

Hyvä esimerkki

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS (EU) N:o 1177/2010, annettu 24 päivänä marraskuuta 2010, matkustajien oikeuksista meri- ja sisävesiliikenteessä sekä asetuksen (EY) N:o 2006/2004 muuttamisesta

Asetus kokonaisuudessaan

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/HTML/?uri=CELEX:32010R1177&from=FI>

Mutual Trust
KAIKKI PELASTETAAN ALLA RÄDDAS

14 artikla

Koulutus ja ohjeet

Rajoittamatta merenkulkijoiden koulutusta, pätevyyskirjoja ja vahdinpitoa koskevan kansainvälisen yleissopimuksen ja säännöstön sekä Reinin vesiliikenteestä tehdyn tarkistetun yleissopimuksen ja Tonavan vesiliikenteestä tehdyn yleissopimuksen nojalla annettujen sääntöjen soveltamista liikenteenharjoittajien ja tapauksen mukaan terminaalinpitäjien on laadittava vammaisuuteen liittyvää koulutusta koskevat menettelyt, myös ohjeet, ja varmistettava, että

a) niiden henkilöstö, myös muiden suorittavien osapuolten palveluksessa oleva henkilöstö, joka antaa suoraa apua vammaisille ja liikuntarajoitteisille henkilöille, **on saanut vammaisuuteen liittyvää koulutusta tai ohjeita liitteessä IV olevassa A ja B kohdassa kuvatun mukaisesti;**

b) niiden henkilöstö, joka muutoin vastaa lippujen varaamisesta ja myymisestä tai alukseen nousemisesta tai siitä poistumisesta, myös muiden suorittavien osapuolten palveluksessa oleva henkilöstö, on koulutettu tai ohjeistettu liitteessä IV olevassa A kohdassa kuvatun mukaisesti; ja

c) edellä olevassa a ja b alakohdassa tarkoitettu henkilöstö pitää yllä ammattitaitoaan esimerkiksi ohjeiden tai tarvittaessa kertauskurssien avulla.

LIITE IV

14 ARTIKLASSA TARKOITETTU VAMMAISUUTEEN LIITTYVÄ KOULUTUS, MYÖS OHJEET

A. Vammaisuuteen liittyvää tietoisuutta lisäävä koulutus, myös ohjeet

- ❑ Vammaisuuteen liittyvää tietoisuutta lisäävä koulutus, myös ohjeet, sisältää seuraavaa:
- ❑ tietoisuus matkustajista, joilla on fyysinen, sensorinen (kuulo- tai näkö-) tai näkymätön vamma taikka oppimisvaikeus, ja asianmukainen suhtautuminen tällaisiin matkustajiin, mukaan luettuna se, kuinka tunnistaa sellaisten henkilöiden kyvyt, joiden liikkuvuus, suuntavaisto tai viestintä voi olla heikentynyt,
- ❑ vammaisten ja liikuntarajoitteisten henkilöiden kohtaamat esteet, myös asenteet, ympäristöön liittyvät ja fyysiset sekä organisatoriset esteet,
- ❑ hyväksytyt avustajakoirat, myös

avustajakoiran tehtävä ja tarpeet,

- ❑ odottamattomien tilanteiden käsittely, ihmissuhdetaidot ja kommunikointimenetelmät kuulovammaisten, näkövammaisten tai puhevammaisten ja oppimisvaikeuksista kärsivien henkilöiden kanssa,
- ❑ yleinen tietoisuus IMO:n ohjeista, jotka liittyvät suositukseen ”Matkustaja-alusten suunnittelu ja toiminta ikääntyvien ja vammaisten tarpeiden ottamiseksi huomioon”.

B. Vammaisten avustamista koskeva koulutus, myös ohjeet

- ❑ Vammaisten avustamista koskevat koulutus, myös ohjeet, sisältää seuraavaa:
- ❑ kuinka pyörätuolin käyttäjiä autetaan nousemaan pyörätuoliin ja siitä pois, taidot avun antamiseksi hyväksytyn avustajakoiran kanssa matkustaville vammaisille ja liikuntarajoitteisille henkilöille, myös avustajakoiran tehtävä ja tarpeet,

- ❑ tekniikat näkövammaisten matkustajien saattamista ja hyväksyttyjen avustajakoirien käsittelyä ja kuljetusta varten,
- ❑ käsitys siitä, minkä tyyppisillä välineillä vammaisia ja liikuntarajoitteisia henkilöitä voidaan avustaa, ja tällaisten välineiden varovaisen käsittelyn tuntemus,
- ❑ kulkuneuvoon nousemiseen ja siitä poistumiseen tarkoitettujen apuvälineiden käyttö ja sellaisten tässä yhteydessä käytettävien menettelyjen tuntemus, joilla turvataan vammaisten ja liikuntarajoitteisten henkilöiden turvallisuus ja ihmisarvo,
- ❑ käsitys luotettavan ja ammattitaitoisen avun tarpeesta. Myös tietoisuus siitä, että eräät vammaiset ja liikuntarajoitteiset henkilöt saattavat tuntea olonsa haavoittuvaksi matkan aikana, koska he ovat riippuvaisia annetusta avusta,
- ❑ ensiaputaidot.

Mutual Trust 2019 jälkeen

Mutual Trust
KAIKKI PELASTETAAN ALLA RÄÄDÄS

Vammaisten, turvallisuusviranomaisten, liikennöitsijöiden
ja oppilaitosten pelastusyhteistyö

www.mutualtrust.fi

AIESOPIMUS

Tavoite

Mutual Trust-yhteistyön tavoitteena on parantaa turvallisuusviranomaisten, liikennöitsijöiden ja muun yhteiskunnan valmiutta kohdata, avustaa ja pelastaa vammaisia henkilöitä.

Yhteistyössä mukana

Vammaisjärjestöt, turvallisuusviranomaiset, liikennöitsijät, oppilaitokset sekä muut tahot. Yhteistyö rahoitetaan Veikkausvaroin.

Taustaa

Henkilöillä, joilla on ollut rajoitettu mahdollisuus liikkua itsenäisesti – kognitiivisista, fyysisistä tai lääketieteellisistä syistä, on nyt paremmat edellytykset liikkua vapaasti, kun aikaisemmin. Tämä asettaa uusia vaatimuksia niin turvallisuusviranomaisille, kuin vammaisille

henkilöille itselleen ja muille – varsinkin erilaisissa häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa.

Olemme kiinnostuneita osallistumaan Mutual Trust-yhteistyöhön

Olemme kiinnostuneita järjestämään käytännön harjoituksia tai osallistumaan niihin. Harjoitukset ovat rutiininomaisia tai simuloituja tilanteita, missä joudutaan kohtaamaan ja pelastamaan vammaisia henkilöitä. Harjoitusten avulla tunnistetaan hyviä ja ongelmallisia ratkaisuja, mitä tulee vammaisten henkilöiden kohtaamiseen ja pelastamiseen.

Olemme kiinnostuneita kehittämään ja ottamaan käyttöön Mutual Trust-yhteistyön luomaa pelastusmateriaalia, miten kohdata ja pelastaa vammaisia henkilöitä.

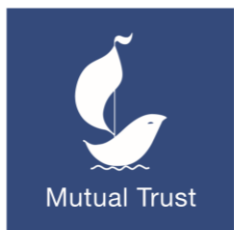
- Veikkausrahoitteinen yhteistyö.
- Haemme jatkoa Mutual Trust-yhteistyölle huhtikuun 2019 jälkeen.
- Haluamme jatkaa yhteistyötä ja haemme myös uusia yhteistyökumppaneita.
- Toivomme **aiesopimusta** yhteistyökumppaneilta: osoittaa halukkuutta ja kiinnostusta, ei sitova.

Organisaation, oppilaitoksen, yrityksen tai muun tahon nimi ja yhteystiedot

Paikka ja päiväys

Yhteyshenkilön nimi ja allekirjoitus

Keskustelua

Mutual Trust
KAIKKI PELASTETAAN ALLA RÄDDAS

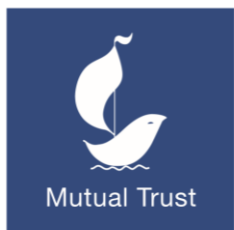

mutualtrust.fi
#kaikkipelastetaan
#allaräddas

Kiitos!

Käy tykkäämässä
facebook.com/mutualtrust.fi

Mutual Trust
KAIKKI PELASTETAAN ALLA RÄDDAS

mutualtrust.fi
#kaikkipelastetaan
#allaräddas

Kiitos!

Käy tykkäämässä

facebook.com/mutualtrust.fi

mutualtrust.fi

#kaikkipelastetaan

#allaräddas